

คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๓๕

พลเอก พลเรือเอก พลเรือโท และคณะ รวม ๑๕๔ คน (ตามบัญชีรายชื่อท้ายคำวินิจฉัยนี้) ผู้เสนอความเห็นเรื่อง พระราชกำหนดไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ด้วย พลเอก พลเรือเอก พลเรือโท และคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๑๕๔ คน ได้เข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ตามความเห็นลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๓๕ ว่าพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง กล่าวคือไม่เป็นประโยชน์แก่การรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ และป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ ทั้งคณะรัฐมนตรีก็มิได้ประชุมปรึกษาหารือกันว่า การออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรมนี้เป็นไปตามเงื่อนไขตามมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่งหรือไม่ เพียงแต่ออกหนังสือเวียนแทนการเรียกประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติ ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งความเห็นดังกล่าวมายังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

ในระหว่างการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับความเห็นดังกล่าว ปรากฏว่าได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ จึงมีปัญหาว่าคณะตุลาการรัฐธรรมนูญจะมีอำนาจวินิจฉัยความเห็นนั้นต่อไปได้หรือไม่ ซึ่งคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่ามีอำนาจวินิจฉัยต่อไปได้

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้พิจารณาความเห็นของพลเอก พลเรือเอก พลเรือโท และคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประกอบกับเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้แล้วปัญหาว่าพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่งหรือไม่นั้น ข้อเท็จจริงได้ความว่า ได้มีประชาชนชุมนุมกันตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ เพื่อเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และเหตุการณ์ได้ลุกลามรุนแรงขึ้นจนเกิดการปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อร่างกายและชีวิตของบุคคลเป็นจำนวนมาก และเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินทั้งของรัฐและเอกชนอีกไม่น้อย นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสมุทรสาคร ตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤษภาคม

๒๕๓๕ เวลา ๐๐.๓๐ นาฬิกา ในวันเดียวกันนั้นได้มีประกาศห้ามมิให้ชุมนุมหรือมั่วสุมกันอันมิใช่ปกติ
ธุระ ณ ที่ใด ๆ ตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไปในท้องที่ดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
มีประกาศห้ามมิให้หนังสือพิมพ์หรือสิ่งตีพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ กระทำการโฆษณาหรือ
พิมพ์เอกสารใด ๆ ซึ่งมีข้อความกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร
หรือเป็นการก่อกวนความสงบเรียบร้อยของประชาชน ต่อมาวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๓๕ มีประกาศ
ห้ามมิให้ประชาชนในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครออกนอกเคหสถานระหว่างเวลา ๒๑.๐๐ - ๐๔.๐๐
นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ มีการจับกุมประชาชนเป็นจำนวน
มากรวมทั้งพลตรี จำลอง ศรีเมือง ด้วย ในคืนวันที่ ๒๐ พฤษภาคมนั้นเอง เวลา ๒๑.๓๐ นาฬิกา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี
และพลตรี จำลอง ศรีเมือง เข้าเฝ้า และพระราชทานกระแสพระราชดำริให้บุคคลทั้งสองไม่เผชิญหน้า
แต่หันหน้าเข้าหากัน ให้ช่วยกันแก้ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น หลังจากเข้าเฝ้าแล้ว พลเอก สุจินดา
คราประยูร และพลตรี จำลอง ศรีเมือง ได้แถลงทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจฯ โดยพลเอก สุจินดา
คราประยูร แถลงว่าทางรัฐบาลตลอดทั้งเจ้าหน้าที่บ้านเมืองพร้อมที่จะให้ความร่วมมือร่วมใจในการ
แก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความสงบสุขแก่ประชาชนชาวไทย จะอนุญาตให้พลตรี จำลอง ศรีเมือง กลับบ้าน
ทันที ส่วนผู้ที่ร่วมชุมนุมกันด้วยความบริสุทธิ์ใจ ทางรัฐบาลจะได้พิจารณาออกกฎหมายนิรโทษกรรม
ให้ต่อไป และยินดีสนับสนุนให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยเร็ว ส่วนพลตรี จำลอง ศรีเมือง แถลงขอให้
ประชาชนอย่าให้การสนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจกับผู้ที่ยังก่อความวุ่นวายอยู่ในขณะนั้น เพื่อให้สถานการณ์
ต่าง ๆ เข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด ในวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ได้มีประกาศยกเลิกประกาศห้าม
มิให้บุคคลใดในเขตกรุงเทพมหานครออกนอกเคหสถานภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยให้เหตุผลว่า
เนื่องจากสถานการณ์ได้คลี่คลายลงแล้ว

ในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๓๕ นายกรัฐมนตรีเห็นว่าการนิรโทษกรรมควรออกเป็นพระราช
กำหนดแทนพระราชบัญญัติ และให้นิรโทษกรรมแก่ทุกฝ่ายโดยไม่มีข้อยกเว้น โดยให้ดำเนินการเป็น
การด่วน อันจะเป็นการป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะได้ส่วนหนึ่ง และการเรียกประชุมคณะรัฐมนตรีช่วง
นั้นคงกระทำได้ยาก จึงให้ขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี โดยมีหนังสือแจ้งเวียนคณะรัฐมนตรี
เป็นวาระทั่วทั้ง เลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้ออกหนังสือในเย็นวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ถึง
รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีทุกท่าน ให้พิจารณาร่างพระราชกำหนดดังกล่าว หากไม่ทักท้วงภายใน
เวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกาของวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ถือว่าคณะรัฐมนตรีเห็นชอบมีเพียงรองนายก
รัฐมนตรี ๑ นาย และรัฐมนตรีบางนายเท่านั้นที่ไม่เห็นด้วยกับการออกพระราชกำหนดนี้ จึงมีการ

ดำเนินการออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรมฉบับนี้เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๕ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาในวันเดียวกัน

วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๓๕ นายมีชัย ฤชุพันธุ์ รองนายกรัฐมนตรี รักษาราชการแทนนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่ได้ประกาศเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕

พลเอก พลเรือเอก พลอากาศเอก และคณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีความเห็นว่าพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่เป็นประโยชน์แก่การรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ และป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ เพราะประเทศมิได้ตกอยู่ในสภาวะสงครามไม่มีภัยอันตรายต่อความปลอดภัยสาธารณะหรือเกิดภัยพิบัติสาธารณะ การที่ประชาชนยังมีความวิตกกังวลอันจะนำไปสู่ความไม่พอใจและชุมนุมต่อต้านขึ้นอีกจนเป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยในบ้านเมืองนั้น มิได้เกิดจากการที่บุคคลจำนวนมากถูกจับกุมและถูกควบคุมตัว หากเกิดจากการที่ญาติมิตรถูกเจ้าหน้าที่ทำร้ายด้วยอาวุธสงคราม การออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรมการกระทำผิดให้ครอบคลุมไปถึงเจ้าหน้าที่ที่ทำร้ายและฆ่าประชาชนด้วยนั้น นอกจากจะไม่เป็นมาตรการที่จะระงับความไม่สงบเรียบร้อยได้แล้ว ยังจะเป็นเหตุให้ประชาชนวิตกกังวลและชิงชังรัฐบาลและเจ้าหน้าที่รุนแรงขึ้นไปอีก

สำหรับความเห็นดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยสาธารณะ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้” ปัญหาว่าพระราชกำหนดนิรโทษกรรมดังกล่าวได้ตราขึ้นเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ หรือไม่นั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่าเมื่อพิจารณาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ซึ่งมีการชุมนุมของประชาชนเป็นจำนวนมากเพื่อเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้ว ปรากฏว่ามีการปะทะกันขึ้นระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับผู้ชุมนุมจนมีผู้ได้รับอันตรายแก่กายและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ทั้งทรัพย์สินของทางราชการและประชาชนก็เสียหายเป็นจำนวนมากไม่น้อย และความรุนแรง

ของการปะทะกันดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
จนต้องมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดนนทบุรี
จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสมุทรสาคร มีประกาศห้ามมิให้ชุมนุมหรือมั่วสุมกันอันมิใช่ปกติธุระ
ณ ที่ใด ๆ ตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไปในท้องที่ดังกล่าว มีประกาศห้ามหนังสือพิมพ์หรือสิ่งตีพิมพ์มิให้โฆษณา
หรือพิมพ์เอกสารใด ๆ ซึ่งมีข้อความกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราช
อาณาจักร หรือเป็นการก่อกวนความสงบเรียบร้อยของประชาชน และมีประกาศห้ามประชาชนใน
เขตกรุงเทพมหานครมิให้ออกนอกเคหสถานระหว่างเวลา ๒๑.๐๐ - ๐๕.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น มี
การจับกุมบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อความไม่สงบ ปรากฏตามหลักฐานของกรมตำรวจว่ามี
จำนวนถึง ๓,๕๒๗ คน ในข้อหาต่าง ๆ กัน เช่นร่วมกันกระทำการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน
กฎหมายหรือรัฐบาลเพื่อให้เกิดการปั่นป่วนในหมู่ประชาชน มั่วสุมกันตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไปโดยใช้กำลัง
ประทุษร้าย ก่อให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง ร่วมกันวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่นทำให้เสียหาย
ทำลาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินที่ใช้หรือมิไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ ลักทรัพย์หรือรับของโจร
แต่เมื่อสอบสวนแล้วปรากฏว่ามีผู้มิได้กระทำความผิดและได้ปล่อยตัวไปเป็นจำนวน ๒,๑๕๘ คน นอกนั้น
ได้ควบคุมตัวไว้ สถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยนี้ได้เกิดต่อเนื่องกันมาตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤษภาคม
๒๕๓๕ และยังไม่มียุติที่จะสงบลงได้โดยง่าย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยในเหตุการณ์นี้
เป็นอย่างมาก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี และพลตรี
จำลอง ศรีเมือง เข้าเฝ้าในคืนวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๓๕ และพระราชทานกระแสพระราชดำริแก่
บุคคลทั้งสองมีข้อความบางตอนซึ่งขออัญเชิญมาดังนี้ “ คงไม่เป็นที่แปลกใจทำไมถึงเชิญให้ท่าน
มาพบกันอย่างนี้ เพราะว่าทุกคนก็ทราบว่าเหตุการณ์มีความยุ่งเหยิงอย่างไร และก็จะทำให้ประเทศชาติ
ล่มจมไปได้ ” “ การเผชิญหน้าตอนแรกก็จะเห็นจุดประสงค์ของทั้งสองฝ่ายได้ชัดเจนพอสมควร
แต่ต่อมาภายหลัง ๑๐ กว่าวัน ก็เห็นแล้วว่าการเผชิญหน้านั้นเปลี่ยนโฉมหน้าไปอย่างมาก จนกระทั่ง
ผลจะออกมาอย่างไรก็ตามก็จะเสียทั้งนั้น เพราะว่าทำให้มีความเสียหายในทางชีวิตเลือดเนื้อของคน
จำนวนมากพอสมควร แล้วก็มีความเสียหายทางวัตถุซึ่งเป็นของส่วนราชการและส่วนบุคคลเป็นมูลค่า
มากมาย นอกจากนั้นก็มีความเสียหายในทางจิตใจและในทางเศรษฐกิจของประเทศชาติอย่างที่จะ
นับคณนาไม่ได้ ” “ ปัญหาทุกวันนี้คือความปลอดภัยและขวัญของประชาชน ซึ่งเดี๋ยวนี้ประชาชน
ทั่วไปทุกแห่งทุกหนมีความหวาดระแวงว่าจะเกิดอันตราย มีความหวาดระแวงว่าประเทศชาติจะล่มจม
โดยที่จะแก้ไขลำบาก ฯลฯ ฉะนั้นก็ขอให้ท่าน โดยเฉพาะสองท่าน พลเอก สุจินดา และพลตรี จำลอง
ช่วยกันคิด คือหันหน้าเข้าหากัน ไม่ใช่เผชิญหน้ากัน เพราะว่าประเทศของเรา ไม่ใช่ประเทศของ

หนึ่งคนสองคน เป็นประเทศของทุกคนต้องเข้าหากัน ไม่เผชิญหน้ากัน แก้ปัญหา เพราะว่าอันตราย มีอยู่ เวลาคนเราเกิดความบໍาเลือดปฏิบัติกรรณแรงต่อกัน มันลืมหืมตา ลงท้ายก็ไม่รู้ว่าตีกันเพราะอะไร แล้วก็แก้ปัญหาวะไร เพียงแต่ว่าจะต้องเอาชนะ แล้วก็ใครจะชนะ ไม่มีทางชนะ อันตรายทั้งนั้น มีแต่แพ้ คือต่างคนต่างแพ้ ผู้ที่เผชิญหน้าก็แพ้ แล้วก็ที่แพ้ที่สุดก็คือประเทศชาติ ประชาชนจะเป็นประชาชนทั้งประเทศ ไม่ใช่ประชาชนเฉพาะในกรุงเทพมหานคร ถ้าสมมุติว่ากรุงเทพมหานครเสียหาย ประเทศก็เสียหายไปทั้งหมด แล้วก็จะมีประโยชน์อะไรที่จะทะนงตัวว่าชนะ เวลาอยู่บนกองสิ่งปรักหักพัง” หลังจากเข้าเฝ้าฯ แล้ว พลเอก สุจินดา คราประยูร ก็ได้แถลงให้ประชาชนทราบทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจฯ ว่าจะให้ความร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดความสงบสุขแก่ประชาชนชาวไทย และจะได้พิจารณาออกกฎหมายนิรโทษกรรมให้ผู้ที่ร่วมชุมนุมกันด้วยความบริสุทธิ์ใจ และพลตรี จำลอง ศรีเมือง ก็แถลงขอให้ประชาชนอย่าให้การสนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจกับผู้ที่ยังก่อความวุ่นวายอยู่ในขณะนั้น เพื่อให้สถานการณ์ต่าง ๆ นั้นเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด

จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดความรุนแรงขึ้นจนถึงกับมีผู้เสียชีวิต ได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ททรัพย์สินของรัฐและของเอกชนต้องเสียหายเพราะถูกเผาทำลายไปเป็นจำนวนไม่น้อย มีผู้ถูกจับ และถูกควบคุมตัวว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการชุมนุมครั้งนี้มากมาย จำนวนกว่า ๑,๐๐๐ คน จนถึงขั้นต้องมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกันตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป ประกาศห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการโฆษณาหรือพิมพ์เอกสารอันกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร ประกาศห้ามมิให้บุคคลใดในเขตกรุงเทพมหานครออกนอกเขตสถานภายในระยะเวลาที่กำหนด และความรุนแรงนี้ยังไม่มืทำที่ที่จะสงบลงได้ จนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต้องพระราชทานกระแสพระราชดำริแก่พลเอก สุจินดา คราประยูร และพลตรี จำลอง ศรีเมือง ให้หันหน้าเข้าหากันเพื่อแก้ปัญหา คือความปลอดภัยและขวัญของประชาชน ซึ่งประชาชนทั่วไปมีความหวาดระแวงว่าจะเกิดอันตราย หวาดระแวงว่าประเทศชาติจะล่มจม คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่า เหตุการณ์และความรุนแรงเช่นนี้หากไม่ได้รับการแก้ไข ย่อมจะนำไปสู่ความไม่ปลอดภัยของประเทศ ความไม่ปลอดภัยของประชาชนชาวไทยโดยทั่วกัน กล่าวคือความไม่ปลอดภัยสาธารณะได้ และการแก้ไขให้เกิดความสงบเรียบร้อยในกรณีนี้ได้ ก็จะเป็นการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะซึ่งอาจจะเกิดขึ้นต่อไปได้ ทั้งนี้โดยหาจำเป็นว่าประเทศจะต้องตกอยู่ในสภาวะสงครามดังความเห็นของพลเอก ชาลิต ยงใจยุทธ และคณะไม่

การตราพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ พ.ศ. ๒๕๓๕ ก็เป็นวิธีที่แก้ไข

เหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นนั้นให้เรียบร้อยลงได้ และให้เกิดความสามัคคีในประชาชนชาวไทย และเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติต่อไป ดังนั้นการตราพระราชกำหนดนิรโทษกรรมฉบับนี้ จึงเป็นไปเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ และ เพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ส่วนที่พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ และคณะเห็นว่า การออกพระราชกำหนดนิรโทษกรรมนี้ คณะรัฐมนตรีมิได้ประชุมปรึกษาหารือกัน เพียงแต่ออกหนังสือเวียนแทนการเรียกประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมตินั้น เป็นปัญหาตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสอง ซึ่งคณะตุลาการรัฐธรรมนูญไม่สามารถวินิจฉัยให้ได้ เพราะมาตรา ๑๗๓ ให้สิทธิสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอความเห็นเพื่อให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้เฉพาะความเห็นที่ว่า พระราชกำหนดไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่งเท่านั้น

อาศัยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดเนื่องในการชุมนุมกันระหว่างวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นไปตามมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๕

บัญญัติ สุชีวะ

ทำหน้าที่ประธานของที่ประชุมคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

สวัสดิ์ โชติพานิช

ประธานศาลฎีกา

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

บุญชนะ อัดถากร

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

โกเมน ภัทรภิรมย์

อัยการสูงสุด

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

พลโท สมิง ไตลังคะ

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

โอวาท สุทธิวาหนฤพุมิ
ตุลาการรัฐธรรมนูญ

มงคล เปาอินทร์
ตุลาการรัฐธรรมนูญ

สุธี อากาศฤกษ์
ตุลาการรัฐธรรมนูญ

บัญชีรายชื่อผู้เสนอความเห็น

๑. พลเอก ขวลิต ยงใจยุทธ	๒. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร
๓. พันเอก ชินวุธ สุนทรสีมะ	๔. นายธานี ศักดิเศรษฐ์
๕. นายพิศาล มูลศาสตรสาทร	๖. นายอำนาจ ยศสุข
๗. นายสะเบต หลี่เหรัมย์	๘. นายบุญชู ตรีทอง
๘. นายพา อักษรเสื่อ	๑๐. นายประสงค์ ศรีวัฒน์
๑๑. นายจรูญ กวานนท์	๑๒. นายจาตุรนต์ ฉายแสง
๑๓. นายฉัตรชัย เอียสกุล	๑๔. นายสุรพร ดนัยตั้งตระกูล
๑๕. นายบุญชง วิสมหมาย	๑๖. นายเด่น โต๊ะมีนา
๑๗. นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา	๑๘. นายจำมุดดิน อูมา
๑๘. นายไพจิต ศรีวรขาน	๒๐. นายอรรถสิทธิ์ ทรัพย์สิทธิ์
๒๑. นายสุขุม เลาวัลย์ศิริ	๒๒. นายคุ่น จินตะเวช
๒๓. พันตำรวจโท สมชาย เพศประเสริฐ	๒๔. พันตรี พูนศักดิ์ พสุนนท์
๒๕. นางกรรณกาญจน์ วิสมหมาย	๒๖. นายเศกสิทธิ์ ไวนิยมพงศ์
๒๗. นายบวร ภูจริต	๒๘. นายเฉลิมชัย เอียสกุล
๒๘. นายเฉลิมยศ แสนวิเศษ	๓๐. นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์
๓๑. นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย	๓๒. นายมนตรี ด่านไพบูลย์
๓๓. นายขจิตร์ ชัยนิคม	๓๔. นายสุธี ภูวพันธ์
๓๕. นายสราวุธ นิยมทรัพย์	๓๖. นายอารีเพ็ญ อุดรสินธุ์
๓๗. นายมณฑล ไกรวัตนุสสรณ์	๓๘. พันเอก สุชาติ จันทรโชติกุล
๓๘. นายเทิดภูมิ ใจดี	๔๐. นายสวัสดิ์ วงศ์ทวี
๔๑. นายพูนสวัสดิ์ มูลศาสตรสาทร	๔๒. นายสุทัศน์ ศรีรัตนพรรณ
๔๓. นายประสงค์ บุรณพงศ์	๔๔. นายอิสสระ สมชัย
๔๕. พันตำรวจโท อุดลย์ บุญเสรรฐ	๔๖. นายธีรารัง พัฒนรัฐ
๔๗. นายไพฑูรย์ แก้วทอง	๔๘. นายวีรเทพ สุวรรณสว่าง
๔๘. นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	๕๐. นายमुख สู่ไลมาน
๕๑. นายวิชัย ชัยจิตตวิษกุล	๕๒. พลเอก พัฒน์ อักนิบุตร
๕๓. นายสานันท์ สุพรรณชนะบุรี	๕๔. นายยรรยง ร่วมพัฒนา

๕๕. นายเกียรติชัย ชัยเชาวรัตน์
 ๕๖. นายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ
 ๕๗. นายรัชช สุรินทร์คำ
 ๖๑. นายไพศาล ยิ่งสมาน
 ๖๓. นายเฉลิมชัย อุพารกุล
 ๖๕. นายสังข์ทอง ศรีธเรศ
 ๖๗. นายเสริมศักดิ์ การุญ
 ๖๘. พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์
 ๗๑. นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์
 ๗๓. นายไสว พัฒโน
 ๗๕. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน
 ๗๗. นายวัชรินทร์ เกตะวันดี
 ๗๘. นายพรเทพ เตชะไพบูลย์
 ๘๑. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
 ๘๓. นายนิพิฐฐ์ อินทรสมบัติ
 ๘๕. นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร
 ๘๗. นายศิริศักดิ์ อ่อนละมัย
 ๘๘. นายสุทัศน์ เงินหมื่น
 ๘๑. คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์
 ๘๓. นายวิเชียร กันเมือง
 ๘๕. นายชัยพร ทองประเสริฐ
 ๘๗. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์
 ๘๘. นายชุมพล กาญจนะ
 ๑๐๑. นายนิพนธ์ บุญญามณี
 ๑๐๓. นายอภิชาติ ตีรสวัสดิ์ชัย
 ๑๐๕. นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี
 ๑๐๗. นายประจวบ ไชยสาส์น
 ๑๐๘. นายสุชาติ แก้วนาโพธิ์
๕๖. นายปัญญา จินตะเวช
 ๕๘. ร้อยตรี นฤกุล ธนิกุล
 ๖๐. นายจจรศักดิ์ ศรีสวาสดี
 ๖๒. พลเอก สนั่น เศวตเศรนี
 ๖๔. นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม
 ๖๖. นายสมาน ชมภูเทพ
 ๖๘. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์
 ๗๐. นายตรีพล เจาะจิตต์
 ๗๒. นายปรีชา มุสิกกุล
 ๗๔. นายอาคม เอ่งฉ้วน
 ๗๖. นายวิฑูรย์ นามบุตร
 ๗๘. นางนิภา พริ้งศุลกะ
 ๘๐. นายไชยยศ จิรเมธากร
 ๘๒. นายถาวร กาศมสัน
 ๘๔. นายอ๋อง สุธรังษี
 ๘๖. นายณรงค์ นุ่นทอง
 ๘๘. นายประวิช นิลวัชรมณี
 ๙๐. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ
 ๙๒. นายณรงค์ นิยมไทย
 ๙๔. นายอภิชาติ การิกาญจน์
 ๙๖. นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ
 ๙๘. นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล
 ๑๐๐. นายวิรัช ร่มเย็น
 ๑๐๒. นายไชยา พรหมา
 ๑๐๔. นายกฤษฏาง แฉวโสภา
 ๑๐๖. นายทวี สุระบาล
 ๑๐๘. นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ
 ๑๑๐. พลเรือเอก ดิลก ภักดิ์โกศล

๑๑๑. นายประพันธ์ หุตะสิงห์	๑๑๒. นายสุเทพ อุตถากร
๑๑๓. นายพีระพงศ์ ถนอมพงษ์พันธ์	๑๑๔. นายธำรงค์ แสงสุริยจันทร์
๑๑๕. นายธนเศรษฐ์ พรพิพัฒน์พงศ์	๑๑๖. พันเอก วินัย สมพงษ์
๑๑๗. นายสุรชน ชื่นสมจิตต์	๑๑๘. นายเรืองวิทย์ ดุษฎีสุรพจน์
๑๑๙. นายอาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา	๑๒๐. นางเครือวัลย์ สมณะ
๑๒๑. นายกระแส ชนะวงศ์	๑๒๑. นายสุทิน นพเกตุ
๑๒๓. นายจรัส พัวช่วย	๑๒๔. นายปัญญา สุดสว่างค์
๑๒๕. นายไชยวัฒน์ สิ้นสูงค์	๑๒๖. นายพินิจ จันทร์สมบูรณ์
๑๒๗. นายแสวง ฤกษ์จรัส	๑๒๘. พลเรือโท โรช วิกิตภูมิประเทศ
๑๒๙. นายขจรศักดิ์ จินตานนท์	๑๓๐. นายวิทยา วิเศษรัตน์
๑๓๑. นายเกษม บุตรขุนทอง	๑๓๒. นางสาวกุสุมา ศรสวรรณ
๑๓๓. นายเชียร มโนหรรทัด	๑๓๔. พลตรี ฤกษ์ดี ชาตอุทิส
๑๓๕. นายสมพัฒน์ กัลยาวิสัย	๑๓๖. นางพิมพ์า จันทร์ประสงค์
๑๓๗. นายถวิล ไพรสณฑ์	๑๓๘. นายถวิล จันทร์ประสงค์
๑๓๙. นายอุดมเดช รัตนเสถียร	๑๔๐. พลตรี จำลอง ศรีเมือง
๑๔๑. พลเรือเอก ศิริ ศิริรังษี	๑๔๒. นายอุดมศิลป์ ศรีแสงนาม
๑๔๓. นายทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์	๑๔๔. นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์
๑๔๕. นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์	๑๔๖. นายสุธา ชันแสง
๑๔๗. นายสมุทร มงคลกิติ	๑๔๘. นายเสริม หลักสุวรรณ
๑๔๙. นายเดชา สามารถ	๑๕๐. นางสาวเสาวลักษณ์ สุริยาทิพย์
๑๕๑. นายประสิทธิ์ พิฑูรกิจจา	๑๕๒. นายเอกพร รักความสุข
๑๕๓. นายบุญชู โรจนเสถียร	๑๕๔. นายอุทัย พิมพ์ใจชน